

Obetovanie Pána; sviatok HROMNICE

"Keď uplynuli podľa Mojžišovho zákona dni ich očisťovania..." Tak sa začína v Lukášovom evanjeliu správa o očisťovaní Panny Márie a o obetovaní jej božského Syna.

Podľa levitických predpisov Starého zákona každú matku pokladali po pôrode za rituálne čiže obradovo nečistú, a to po narodení chlapca 40 dní a po narodení dievčaťa 80 dní. V tom období sa taká žena nesmela pohybovať vo verejnosti ani vstúpiť do chrámu.

Po uplynutí uvedeného času izraelská matka sprevádzaná svojim mužom priniesla do jeruzalemského chrámu očisťovaciu obeť. Bohatšie ženy obetovali baránka a holúbka či hrdličku, kým chudobné iba dva holúbky alebo hrdličky.

Ak sa narodil prvorodený syn, pri očisťovaní ho rodičia "predstavili" Pánovi. Podľa starozákonnej knihy Exodus (Ex 13, 11) totiž všetko prvorodené patrilo Bohu na znak toho, že pred odchodom Izraelitov z Egypta Boh usmrtil Egypťanom všetko prvorodené mužského pohlavia, kým Izraelitom prvorodených zachoval. Preto sa mu malo obetovať všetko mužské prvorodené: zvieratá sa mali zabiť, kým chlapci sa mali vykúpiť cenou piatich strieborných šeklov (por. Nm 18,15n).

Jozef a Mária sa podrobili týmto predpisom, hoci milostiplná Matka sa nemusela obradove očisťovať ani prinášať obeť "za hriech" a jej Syn ostával naplno Pánov aj po zaplatení piatich šeklov. Malý Ježiš sa podrobil rituálnym predpisom, lebo navonok sa ničím nechcel odlišovať od členov svojho národa. Podobne jeho Matka chcela byť jednoduchou dcérou Izraela a poníženou Pánovou služobnicou.

No pri predstavovaní malého Ježiša sa stalo predsa čosi nezvyčajné. V tom istom čase prišli na Božie vnuknutie do chrámu stavec Simeon a 84-ročná "prorokyňa" Anna. Boli to predstavitelia spravodlivých mužov a žien Starého zákona. Tí prišli privítať očakávaného Mesiáša-Spasiteľa. Simeon ďakoval Bohu, že mu doprial uvidieť spásu, "svetlo na osvietenie pohanov a slávu Izraela".

Osobitným posolstvom sa Simeon obrátil na Ježišovu Matku: "On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať. A tvoju vlastnú dušu prenikne meč, aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdc." (Lk 2,34-35)

Boli to tajomné slová, ale zreteľne naznačovali dramatické chvíle, ktoré očakávali ju aj jej Syna.

Sviatok Obetovania Pána sa pred liturgickou reformou 2. vatikánskeho koncilu slávil ako sviatok Očisťovania Panny Márie, to znamená, že sa zameriaval viac na úlohu Ježišovej Matky v predkladanom tajomstve.

Liturgia sviatku predvída pred farskou alebo komunitnou sv. omšou obrad svätenia sviec - hromničiek. Tieto sviece symbolizujú svetlo a obeť.

Obrad svätenia sviečok je zameraný predovšetkým na symbol svetla. Preto sa kňaz modlí: "Bože, pôvodca a zdroj všetkého svetla, ty si dnes spravodlivému Simeonovi ukázal Ježiša Krista ako pravé svetlo, ktoré prišlo osvietiť všetkých ľudí; vrúčne ta prosíme, vypočuj prosby svojho ľudu: posväť tieto sviece, ktoré ponesieme v sprievode na tvoju oslavu, a veď nás cestou čnosti, aby sme vošli do svetla večnej slávy."

Svieca horením nielen svieti, ale aj sa míňa, spotrebúva. Je to symbol obety: obety Kristovej i jeho nasledovníkov. Preto je sviatok Obetovania Pána akýmsi osobitným sviatkom rehoľníkov. Tí tiež majú podobne ako svieca nielen svietiť, ale aj stravovať sa, obetovať sa v Božej službe. Sv. otec máva v tento deň sv. omšu v chráme sv. Petra pre rehoľníkov a rehoľné sestry. Predstavitelia rehoľných spoločností mu pri tejto príležitosti venujú veľké sviece.

Veriaci ľud zažíha hromničnú sviecu vo svojich domoch pri vážnych príležitostiach, ako je zaopatrovanie chorých alebo modlitbové bdenie pri zomierajúcom. Niektorí zapaľujú hromničky aj pri veľkej búrke.

Životopisy svätých sú spracované z knihy:

ONDRUŠ, R.: Blízki Bohu i ľuďom 4. Tatran Bratislava 1992.